

KUMPONINGE OOKARA KAPOO' PUPU'UU'NA'

*Ookara Kapoo'nanka Kumponinge
Pupu'uu'na'koong Minkunaa*

¹ Tenang tutuna' masipo' Kumponinge aa'ning paning ee'noko kansi' nkovuu'nang. ² Aung kansi' tee, emu' otoina' otoaruko'; naroomparava' otoko'; tamung domaang-po'ningmeeva otoko'. Dau-eta mutaanange daka'pui otoko' tee poonaru' baka otoko, ee'noko tee Kumponing bakaang Tanuaang tee-koo pirung-koo daue aavinuko.

³ Tenang Kumponinge karoma aa'puu', "Araka, tavo'daravai," ee'noko tenang araka oro'paru'.

⁴ Ee'noko Kumponinge tee araka tampa' oovura dotuarara tee araka simpe'uu' mutaanang-eta.

⁵ Ee'noko Kumponinge tee araka doonaa'tampuu' ee'noko mutaanang muung tampuu'. Teketa aa'nou' muung tankinuko tane'puu' ee'noko te'mung te'mung tutuna'ha'mung.

⁶ Ee'noko Kumponinge napo' karoma aa'puu', "Meeroo'navaro doona otoai tankaampuresi pirung boonaru' ee'noko ntong kamo'koong."

⁷ Tee meeroo'navaro tee, Kumponinge teing ntong meu' tankaampuree'naang nkovuu' boonaru' daunaru'keta. ⁸ Ee'noko Kumponinge tee meeroo'navaro doona auvi'au tampuu', teketa aa'nou' muung tankinuko tane'puu' ee'noko te'mung te'mung ke'munta-na'mung.

⁹ Teketa napo' Kumponinge aa'puu', "Aia', ntong paning-koo boong otoing naro' poontarako

koverenoo' oro'paravai," ee'noko tee' masika' nkoaru'. ¹⁰ Teketa Kumponinge te' koverenoo' kans'i tampuu' ee'noko tee ntong poonaru' pirung tampuu'. Ee'noko Kumponinge tampa' oovura dotuaru'.

¹¹ Ee'noko Kumponinge napo' karoma aa'puu', "Kansi'koo baa' ee'noko koi'nanka amutemurii' dupuai, aa'noko keenavaang, ee'noko pora'kooning, ee'noko sinampuai ookara muu' amutemurii' kantena!". Ee'noko tee' ee'na' nkoaru'. ¹² Kansi'koo amutemurii' baa' ee'noko koi'nanka amutemuu'na' sinampumaing dupuu', keenavaang ee'noko pora'kooning, teing-koo kuunge napo' oki'nareka' sinang nkoarikoo' amutemuu'na'. Ee'noko Kumponinge tampa' oovura dotuaru'. ¹³ Teketa aa'nou' muung tankinuko tane'puu' ee'noko te'mung te'mung beenana'mung.

¹⁴ Teketa napo' Kumponinge aa'puu', "Aia', arakananka tavo'dariai meeroo'navaro-koo meu'ke teke paning-koo doong ee'noko muung simpe'aareaing, ee'noko teke aing aa'ning taa'ni'antavaari otoromaatoai: doonanka, kaarananka ee'noko mare'nanka. ¹⁵ Ee'noko teke meeroo'navaro-koo paning-koo arakavariri otoromaatoai teketa kans'i'aape araka po'antavaamaatoai." Ee'noko tee' ee'na' nkoaru'. ¹⁶ Ee'noko Kumponinge tee' araka pankeng kenaanka nkovuretu', narung aa'na' araka doonaa' araka-koo miring duaa' nkovuu'. Ee'noko nii'nung baru' araka deeaung muunga araka-koo miring kaara nkovuu'. Napo' beento'nanka nkovuru'. ¹⁷ Teing paning-

koo meu' nkovurira sipuru' teketa kansi'aape araka po'antavaamaatoo'naang.¹⁸ Ee'noko teketa doong ee'noko muung tanatavaamaatoai, ee'noko napo' arakanaanka ee'noko mutaanang tankaampaarematoai. Ee'noko Kumponinge tee' ee'na' tampa' oovura dotuaru'.¹⁹ Teketa aa'nou' muung tankinuko tane'puu', ee'noko te'mung te'mung karenana'mung.

²⁰ Ee'noko Kumponinge napo' karoma aa'puu', "Ntong ee'noko pirung ookarai kapoo'nanka amutemurii' domantoo'nankai maanto'aavai. Ee'noko barennankai porora meeroo'navaro a'dei' auvi'au puraanaama maanto'aavai." ²¹ Tavi' pankenanka nkovuru' pirung-koo kuung otoromaing ee'noko ookara oki'nareka' kapoo' nanaamaing ntong-koo kuunge, ee'noko ookara bareng amutemurii'. Ee'noko Kumponinge tampa' oovura dotuaru'.²² Ee'noko Kumponinge ookara biraankevuru' aa'puma, "Ookara kapoo'nanka pirung-kooning parerima berentarima pirung maanto'eriai, ee'noko ookara barennanka tee'ke, parerima berentariai kansi'koo."²³ Teketa aa'nou' muung tankinuko tane'puu' ee'noko te'mung te'mung pa'noko'na'mung.

²⁴ Teketa napo' Kumponinge aa'puu', "Enang kansi'koo kapoo'nanka amutemurii' domantoo'nanka tavo'dariai: ookara kau'karenaumo bau'naananka, ee'noko biikoori, ee'noko ookara kapoo' kansi'koo daue nanaamaing." Ee'noko tee' ee'na' nkoaru'.²⁵ Kumponinge kau'karenaumo pora'kooning amutemuu' nkovuru' ee'noko napo' bau'naananka amutemuu' tee' nari'

nkovuru' ee'noko napo' teing kansi'koo daue kakanaamaing tee' nari' amutemuu' nkovuru'. Ee'noko Kumponinge tampa' oovura dotuaru'.

²⁶ Teketa napo' Kumponinge aa'puu', "Aia', naning-namuu' nantoong nii' pina' oro'nuka nkoarampiai, niikaang oro'oro'noo' siompuio', ee'noko teinge ookara kapoo'nanka tanatavaariai, aa'ning: tavi' pirung-koonanka, barenanka auvi'au-kooning, kau'karenaumo datauraa'nanka, ee'noko pora'koonanka, ee'noko napo' teing ookara kapoo'nanka kansi'koo daue nanaamaing."

²⁷ Tee'koo Kumponinge naning baka bakaang oro'oro'noo' siompuio' nkovuu'. Tee' ee'na' nari' oro' Kumponing-pina' nkovuu', aa'nou' donkaani ee'noko manikuma nkovuretu'. ²⁸ Ee'noko Kumponinge biraankevurema aa'puretu', "Dee' parerema berentareai ee'noko deurukaa'ke ookara kansi' maanto'aara ookara kapoo'nanka tanatavaariai tenairu-koo. Ee'noko dee'ke tee aa'noaing ookara tavi' pirung-kooning tanataverererai, barenanka auvi'au-kooning ee'noko ookara kapoo'nanka kansi'koo daue nanaamaing."

²⁹ Ee'noko Kumponinge aa'puretu', "Oovereko, ningee tee dee' arompesing ookara kapoo'nanka sinampumaing ookara-koo kansi'koo daue otorinanka; dee' deekaang taamang, ookara baa'nanka, koi'nanka, keenavaang ee'noko pora'kooning naro'ka. ³⁰ Ee'noko ookara kau'karenaumo-nanka kansi'kooning, napo' barenanka auvi'au-kooning ee'noko ookara kapoo'nanka kansi'koo daue nanaamaing, ee'noko ookara kapoo' domantoo'nanka, ningee

teing ookara kapoo' dupumaung maa'koo avoronsing." Ee'noko tee' ee'na' nkoaru'.
31 Ee'noko Kumponinge ookara kapoo'nanka teie nkovuru'ning tampa' masika' oro'pariko oovura dotuaru'. Teketa aa'nou' muung tankinuko tane'puu', ee'noko te'mung te'mung ~na'mung-taa-na'mung.

2

1 Tee' ee'na' nari' Kumponinge aa'ning paning ee'noko kansi' bakevuu', ee'noko ookara kapoo'nanka mmau' nari' bakevuru'.

2 Ee'noko Kumponinge ookara bakaang nko-nko nkovuru'nanka ~na'mung-taa-na'mung bakevura, te'mung ~ke'munta-taa-na'mung uaavou'. **3** Ee'noko Kumponinge te'mung ~ke'munta-taa-na'mung biraankevura meeka'antavuu', ai' te'mung ee'na'mung tee, tee uaavou'na'mung bakaang nko-nko kansi' nko-koong bakevura.

Tampa' Kuunau' Siraka'anta Kumponinge Naninka Nkovuretu'na'

4 Tenang tutuna' Kumponinge kansi'naanka paning nkovuu'na'koong minkunaa aung:

5 Tenang Ovoringe Kumponinge kansi' ee'noko paning nkovuu'nang kapoo' keenavaang tovang koi' dovang baa' otoaruko' kansi'koo, mme' Kumponinge apo' botovuaruko ee'noko naning otoaruko' mintoong nkovupeu'nung. **6** Nka ntonoo' tenang ee'nang tavo'arako' oki'nareka' kansi'koo dau tompatompa'anta-koo. **7** Ee'noko tenang ee'nang teie Ovoringe Kumponinge naning kansi'koong da'mong-etab nkovuu',

ee'noko ke'nie deto uupuvura domaang avuu'
domang-antavuma ee'noko tee naning tenang
domaang-po'nung deemparu'.

⁸ Teketa Kumponinge tee naning nkovura
tampoo' temu' nerievuu'noo' sipuu' teka
Iideni'ka duaa' pomanoo'aapea. ⁹ Tenau tenau
Kumponinge koi'nanka amutemurii' tampa'
oro'nanka keempuru'nau ee'noko sinang
maa'koo tamparanankai. Ee'noko meeroo'tenau-
koo koi' kevarira sipuretu': navari domaang
isikung avu'navari; nii'navari noru' aa'ning
tampara ee'noko orara avu'navari.

¹⁰ Ee'noko teing ntong kareriiru te' Iideni'
tavearikoo' tenau mintoonau duu'paama, teketa
nari deempari siarakoo!. ¹¹ Tutuna'nari teing-
koo miring Piison-nari, Aavila nameng, kooro-
po'nameng, korovui pomanari. ¹² Tee koro
temeng-koong tampara ee'noko narung napo'
koi' tampa' nuuraa' otomanoo' miring deliam.
Napo' kapang tampa' oro'nanka-po'noo', miring
kaneliani, ereng naakiomaing. ¹³ Keriira-nari
ntong miring Kiong-nari, Kus-nameng-eta poma-
nari. ¹⁴ Beeriiru-nari miring Taikirisi-nari, Asiria-
nameensi'koo duaa' pomanoo'aapeita pomanari.
Karerriiru-nari miring Iuperetisi-nari.

¹⁵ Ee'noko teie Ovoringe Kumponinge tee
naning nkavura te' Iideni'nau-koo sipuu'
tenau mintoompuma teke tarevui otoo'naang.
¹⁶ Ee'noko Ovoringe Kumponinge botovuma
aa'puu' tee naning, ¹⁷ "Ookara koi'koong
sinananka mintoong-koo otoining-koong tamung
naro'keta maa'emaatoaing, teka tevari koi'navari

noru'anta nka-navari teing aa'ning-koo tampara ee'noko orara dake maa'eauka' tee sinang tevari-koong, ai' te'mung da' tevari-koo sinang maa'eaina'mung da' tee dooaing."

¹⁸ Teketa Ovoringe Kumponinge aa'puu', "Aung naning baka oto'koo tampa'deea!. Ning bakaang pakupakunung tee-koo makosi nkoevompaing."

¹⁹ Teketa teie Ovoringe Kumponinge teing kau'karenaumo-nanka ee'noko barennanka kans'i'keta temu' nkovuru'ning te' Aadama-anko po'antavuru' teie namurii'na' oovurira miring tampurii'naang, ee'noko aming miring teie Aadamaai tampuru'nung teing kapoo' domantoo'nanka-koo tee tee biikaang miring deemparu'. ²⁰ Ee'noko tenang Aadamai mirinanka tampuru' teing kau' kareaumo-nanka-koong bau'naananka-koo ee'noko biikoori-koo, napo' ookara barennanka-koo tampuru', teka tee Aadama bakaang pakupakunung tee-koo makosi otoaruu!.

²¹ Teketa teie Ovoringe Kumponinge tee Aadama aa'na' aasi'antavuu', ee'noko tenang aatuko paramparang-koo koo'koo nari' bita'ura te' napo' bio'ke avo'antavuu!. ²² Ee'noko teri' paramparang-nari' nkavuu'nari'keta Kumponinge nani manikuma nkovuu' ee'noko teni te' Aadama-anko tavo'uu!. ²³ Teketa Aadamaai aa'puu', "Emu' ani ee'nani mmaiko' masikani. Bakaang koo' tee ning-koong-eta koo'ketaing ee'noko bakaang bio' tee ning-koong-eta bio'ketaing. Ani donkaani-koong-eta koo'keta nkonii'nani naning-eta-nani, te'koo manikuma

tampampaing.”* ²⁴ Tee'koo tee' aa'nomaung naninge baumararing sипurema ba'aang ninka pinka'arekoo' ee'noko narung deemparekoo'.

²⁵ Tenang tee tering ookaring donkaani ee'noko teni ba'aang simpenoi'daring otoresi teka tee maia'oreal.

3

Aadama Dua'aru'na'

¹ Ookara kapoo' avutevu' biikoori Kumponinge nkovuru'nanka-koo boru' bakei aa'na' toreearo'. Teie tee teni manikuma aa'puu', "Kumponinge ee masika' ookara anau-koo koi'nanka-koong sinang maa'koo orokoruresing?" ² Ee'noko tenie maku'uma aa'puu' tee boru', "Nee'ke aa' ookara koi'nanka-kooning sinang anau-kooning maa'koo makosi. ³ Teka Kumponinge aa'puing, 'Koi'navari anau-koo meu'ke otoinavari-koong deeko' dee'ke sinang maa'ereauka', aa'noko tamung kompereauka' tevari, doore'neenga.' "

⁴ Nka teie boru'ke aa'puu' teni manikuma, "A, dee' bakei doorearoo'naang. ⁵ Dee'ke tee sinang teu'koong maa'ereta deeko' dee' tee noru' daate'daree'naang kapoo' tampara ee'noko kapoo' orara noru'koo, ee'noko dee' tee Kumponing-pina' nari' otoree'naang. Kumponinge tee' noru'ui dee'tee' orokoruresing."

⁶ Ee'noko tenang tenie manikumai tee teu'koong sinang oovuko onou ee' oro'tavo'kuu', "Bakei aung sinang maa'koo tampara, oro'oro'noo' tampa' oro'ke, ee'noko maa'anko

* ^{2:23:} Iliburu-nupoong biikaang kara-koo "manikuma" ee'noko "donkaani" dapi' nari' aurompari otong.

norukasi' deeng-antamupeu!." Tee ninka noru' ninka tee-koo sinang-koo nkavura maa'kuu', ee'noko nii'ning napo' tenie tee ba'ung nari' otoretu'nung avuio' maa'uu'. ⁷ Ee'noko tenang tee noru' ookaanka-koong daate'retu', ee'noko tenang noru'retu' tenaanka tee simpenoi'ka, ee'noko tenang koi' piiki'koong para'noo' naro'ka pate'ureta duaana nkosiiretu'.

⁸ Teketa tenang kamunoo'nang boimpio' tenaankai tee Ovoring Kumponing teke mintoonge nanuko taaravuretu', ee'noko koi'nanka-koo meu' baku'retu'. ⁹ Teka teie Ovoringe Kumponinge Aadama bokuvuma aa'puu', "Da' are' otomang?" ¹⁰ Ee'noko teie aa'puu', "Ninge da'koong aurong mintoonge naniko taararamira amoromira simpenoi' deemarama oome'neeng-koo baku'maring."

¹¹ Ee'noko Kumponinge aa'puu', "Da' baie simpenoi' otoing nauruing? Ai' tee koi'koong sinang orokorantu'navari-koong maa'e'i?" ¹² Ee'noko teie aa'puu', "Tenie anie manikumai dake ni'ninka nari' o'noree'naang ameu'nanie tee-koo koi'koong-koo sinang-koo amuio' maa'kansing."

¹³ Teketa teie Ovoringe Kumponinge teni manikuma aa'puu', "Dake tee aming-koo tee' nkoveing?" Ee'noko tenie manikumai aa'puu', "Boru'ke tosimuio' tee' ninge maa'ansing."

¹⁴ Teketa Ovoringe Kumponinge tee boru' aa'puu', "Dake tee tee' oro' kapoo' nkoveing-koo dakaang barakosi' tee dau basi ookara kau'karenaumo-nanka bau'naananka-koo ee'noko pora'koonanka-koo. Da' tee

ke'dei nanimatoaing otoainaroong-koo tee nankanankara maa'ema. ¹⁵ Ee'noko ningee dee'naanka da' ee'noko ani manikuma karenaanka deeng-antarampeaing ee'noko napo' teing dee'ke deurukaa' tee'ke kare-nupoong otoromaatoaing. Teni baurukaa'koo narunge* da'bore'koo puuturuuaing ee'noko dake tee kanko'bo-koo kakieai."

¹⁶ Napo' teni manikuma aa'puu' Kumponinge, "Ninge tee da' pankaing sisikeera arompaing tenang parema mantompemaatoaing. Sisikeera ninka parematoaing. Nka tee, da'ung-koo pia otoi otoaing, ee'noko bakaang pia siompemaatoai."

¹⁷ Ee'noko napo' Aadama-koo aa'puu', "Dake teni da'aang bakaang kara taaravera tee koi'koong sinang orokoantu'nung maa'eing-koo, ningee tee kansi' taamang keentoma barakosi'ansing taamananka tampa' nkoarava' otoainge, ee'noko da' pore'doma deeko' teekoo kansi'koo taamanimatoaing ookara batei da' otoaining-koo. ¹⁸ Ee'noko kansi'keta koi'nanka too'murintaa'po'nanka dupuai, napo' baa'nanka orananka dupuai, ee'noko dake maa'koo pora'kooning baa'nanka maa'emaatoai. ¹⁹ Ee'noko iontakaanang mintoontarama taamanimatoai, bera doora kansi'koo tororaravainoo'ke basi, te' ee'noo' da' nkorantu'noo', ai' da' tee da'mong, napo' da'mong-koo doonko tororaravaing."

* **3:15:** Aung tee Kumponinge Teroita Pako'pari'nii' nantoong domaang moo'urira tarevuriaing. Tee-koo nauvurema Kumponinge Aadamararing tee doorenang tampara nauvuretu'!

²⁰ Ee'noko Aadamai teni ba'aang miring Iivi[†] tampuu', ai' teni teni ookara nantoong amute-murii' bioko.

²¹ Ee'noko Kumponinge Ovoringe kau'karenaumo-nanka-koong dopa'koo mononopa' nkovura Aadama ee'noko teni Iivi avuretu' kurumparee'naang.

²² Teketa Kumponinge Ovoringe aa'puu', "Aung tee naning nii'pina' oro'paring aa'noing kapoo' tampara ee'noko orara noru'ui. Emu' tee koi' domang isikung avu'navari-koo due' be'koo taura'pampiauka', tevari-koong sinang maa'ura napo' domampari oto'neenga."

²³ Tee'pura Ovoringe Kumponinge tenau-eta Iideni'nau-eta bata'uu' tamung pora'ke mintoomparaa'naang, tee naning kansi'ketaing kansi' nenke'uma. ²⁴Tenang Kumponinge tering bata'ureta, tee-koo tenau-koo Iideni'nau-koo duaa' pomanoo'aapenameng-koo koosinunanka purinto'nanka donkong-antavuru', tee tevung taung koi' domang-anta-aape be'navung para'ai otoromaatoo'naang, bainatu nta'pina' urung kompai eevaavaama.

4

¹ Enang tee Aadama Iivi-ninka ba'aang ninka otoresi teni kempo'kuu'. Teketa tooto' narung donkaani paravuu' tenie, miring Keini!.* Ee'noko

[†] 3:20: Iiburu-nupoong biikaang kara-koo miring "Iivi" tee "Bioko" miru'ari otong. * 4:1: liburu-nupoong biikaang kara-koo miring "Keini" tee "Nkavansi" pina' aurompari otong, ee'noko tee miring "Eebelo" tee "Domang-kera" miru'ari otong.

aa'puu' tenie, “Ninge narung donkaani paravansing Ovoringe pakumuio!.” ² Napo' kemu'kana' tenie donkaani Keini'ke baara'ma'nung paravuu' miring Eebelo!.[†] Eebelo' sipisipi'nanka tanata deemparu' ee'noko Keini' mintoong nkonara.

³ Dama'ke tee Keini'ke tee-koo keenkeenankakoo sinananka nkavurira Ovoring-koo boontunamparu!. ⁴ Ee'noko Eebelo'ke sipisipi'nanka-koo nii'ning tutuna'ning-kooning dato'urira menaanka dovang-nairu ninka boontunamparu!. Ee'noko Ovoring Eebelo'koo aa'na' dotuaru' ee'noko tee-koo bakaang-koo boontunang-koo. ⁵ Teka Keini'koo ee'noko tee-koo bakaang-koo boontunang-koo dotuaravaruu'. Ee'noko Keini' tee'koo aa'na' iirai oing oraka' oro'paru'.

⁶ Ee'noko Ovoringe aa'puu' tee Keini', “Da' aming-koo iirarora oing oraka' oro'daramang?

⁷ Da' tampa' boontunantaravaing deeko' ning da'koo dotumaravaing, ape' aung? Teka tee dake kapoo' orara nkoveko deeko' tee orara aarumo maamuari otong da' kurumaa'koo. Nka dake purintarara puru'eaing tee.”

⁸ Teketa Keini'ke tee baara'ma'nung Eebelo' bokuvuma aa'puu', “Poai io' tokoi pora'ke koroko-romareai.” Ee'noko tenang pora' bereta Keini' tee-koo baara'ma'nung-koo Eebelo'koo dau koko-roarara teka tavuma dupisi'uu' tee.

⁹ Tenang Ovoringe aa'puu' tee Keini', “Eebelo' arerai tee daara'ma'nung?” Ee'noko Keini'ke

[†] **4:2:** Iiburu-nupoong biikaang kara-koo miring “Keini!” tee “Nkavansi” pina' aurompari otong, ee'noko tee miring “Eebelo!” tee “Domang-kera!” miru'ari otong.

aa'puu', "Ninge noru'ampa' tee, ai' ning tee ntara'ma'nung tare-koo si'meu'nunge?"

¹⁰ Ee'noko Ovoringe aa'puu', "Nka dake aming nkoveing? Tee daara'ma'nung bakaang ereng-koong aurong tee ning-koo biromparamang kansi'keta. ¹¹ Emu' tee da' barakosi'dama aa'damaang: Anketa kansi'keta da' tenkeniaing, a' te' kansi'noo' daara'ma'nung-koong ereng tuuvuio' naivuinoo' daka dake dupisi'eio'. ¹² Da' tee pore'doma kansi'koo keempeko taamang tampa' nkoaravauka'nung ee'noko tokoo dakanoo' masipo' oto'deruauka', tamung kansi'koo kororaramatoaing."

¹³ Teketa Keini'ke aa'puu' tee Ovoring, "Ee baka', aung tee kiimata pankaing masikung. Dake ameio' orarunsie dupisi'muu'naang. ¹⁴ Dake tee ning e'mung bata'meing anketa kansi'keta, ee'noko dakaang biraanke-itaa baku'meinge. Ee'noko tokoo nkanoo' oto'memuauka'; tamung kansi'koo koromarama'noaing. Naninge tokoa oomura deeko' tamung anutua dupisi'muaing makosie."

¹⁵ Teka Kumponinge aa'puu' tee, "A, tee' deea'. Nii'nung naninge da' taruma dupisi'duaing deeko', tee naning tee ninge aa'na' dau basinoo' kiimata avompaing." Ee'noko Ovoringe Keini'koo taa'ni'anta sipuu' naninge tokoa oovura tavu'neeng-koo tee. ¹⁶ Teketa tenang Keini' Ovoring-ankoita tenkenuu', ee'noko bera Ata'nanu' tampaama-nameng-koo beu' teketa Iideni'keta duaa' pomano'aapenameng-koo.

Keini' Bakanaving

¹⁷ Emu' tee Keini', osi pankaing kanivui otoko, ba'aang kempo'kura baurung donkaani paravuu' miring Iinoke; ee'noko Keini'ke tee osi opura napo' Iinoke namirimpuu'. ¹⁸ Ee'noko Iinoke tee Irat bauma. Tee Irat tee Meusiel bauma, ee'noko Meusiel tee Metusiel bauma, ee'noko Metusiel tee Leemeki' bauma.

¹⁹ Ee'noko Leemeki'ke kenaanka manikumaara nampuretu'. Nii'nani-koong miring Eda, ee'noko nani Sila'. ²⁰ Ee'noko Edai Jabal paravuu', Jabal tee teing pora'ke nanaama boromaka'nanka tareariko'ning biuma. ²¹ Tee Jabal baara'ma'nung miring Jubal, ee'noko tee Jubal tee teing nantoong kovi dovang kiita kompaamaing biuma. ²² Dama'ke napo' tenie Sila'ke Tubokein paravuu'. Tubokein tee teing nantoong baraasi~ dovang-koo aini aa'ning-koo kapoo' nkonuka biuma. Tee Tubokein ba'mari miring Naama.

²³ Nii'na'mung Leemeki'ke tenaanka ba'aankaara nauvurema aa'puretu', "Eda naanka Sila' ee, nkaang kara tampa' masika' taaramereai. Naninge narunge nemakai ning baikemuio' ninge dupisi'ansieeng maku'koo, ee'noko ba'marange mero'koo piavorora deeko' ee' nauarampaing, ²⁴ 'Baa naning Keini' dupisi'uaing aa'na' dau basinoo' kiimata nkavuaing, ee'noko naning ning tamuaing bakei aa'na' aa'na' kiimata dau basinoo' kompuating.' "

Set Bakanaving Tampaving

²⁵ Dama'ke napo' Aadama ninka otoresi ba'aange tooto' narung donkaani napo'

paravuu' miring Set,[‡] ee'noko tenie aa'puu', "Kumponinge tooto' narung napo' amuing Eebelo' pari'antanung tee Keini'ke dupisi'uu'nung." ²⁶ Dama'ke napo' Set baurung ponto'aru' ee'noko Iinosi' tampuu'. Tenang ee'nang nantoonge Kumponing Iaaue[§] tampaama dootuu' tutumpariru'.

5

¹ Aung tee Aadama bakanaving-koong mirinanka, tee naning Kumponinge nkovuu'nung baka bakaang oro' siompui otoko. ² Kumponinge kenaankara nkovuretu', donkaani ee'noko manikuma, ee'noko biraankevureta "naninka" tampuretu'.

³ Tenang Aadama mare' narung daaku'keta beenaumo kivora [130] deemparama baurung narung nkoaru' tee-pina' masika' oro'. Miring Set tampuu' tee. ⁴ Temare'keta Set ponto'aru'namare'keta deto Aadama ~beenaumo-taa daaku' [800] mare' otou', ee'noko teing-koo mare'koo kuunge napo' nii'ning baurukaa' donkaang ee'noko maniku' nkoariru'. ⁵ Ookara mare' naro'ka Aadama otou'ning ~karenaumo-taa daaku' bera beenaumo kivora [930] deemparama bou'.

⁶ Teketa tee Set mare' narung daaku'keta pa'noko' [105] deemparako baurung narung ponto'aru' miring Iinosi!. ⁷ Temare'keta Iinosi'

[‡] 4:25: liburu-nupoong biikaang kara-koo miring "Set" tee "Avuavu'" pina' aurompari otong. [§] 4:26: Tee miring Iaaue tee liburu'na' miring Kumponing-koong; "O'noi O'nomaung" pina' auromparamaung.

ponto'aru'namare'keta deto tee Set ~beenaumo-taa daaku' bera ~kenaanka-taa [807] mare' otou', ee'noko teing-koo mare'koo kuunge napo' nii'ning baurukaa' nkoariru' donkaang ee'noko maniku'. ⁸ Ookara mare' Set otou'ning naro'ka ~karenaumo-taa daaku' bera kivora-ita kenaanka [912] deemparama boo'paru'.

⁹ Tenang tee Iinosi' mare' ~karenaumo-taa kivora [90] deemparama baurung narung nkoaru' miring Kenan. ¹⁰ Temare'keta Kenan ponto' aru'namare'keta tee Iinosi' ~beenaumo-taa daaku' bera kivora-ita pa'noko' [815] mare' otou', ee'noko teing-koo mare'koo kuunge napo' nii'ning baurukaa' ponto'ariru', donkaang ee'noko maniku'. ¹¹ Ookara mare' Iinosi' otou'ning naro'ka ~karenaumo-taa daaku' bera pa'noko' [905] deemparama boo'paru'.

¹² Teketa tee Kenan mare' ~kenaanka-taa kivora [70] deemparako baurung narung Maaleli' ponto'aru'. ¹³ Ee'noko temare'keta Maaleli' ponto'aru'namare'keta deto Kenan ~beenaumo-taa daaku' bera karenaumo kivora [840] mare' otou', ee'noko teing-koo mare'koo kuunge napo' nii'ning baurukaa' nkoariru', donkaang ee'noko maniku'. ¹⁴ Ookara mare' Kenan otou'ning naro'ka ~karenaumo-taa daaku' bera kivora [910] deemparama bou'.

¹⁵ Tenang tee Maaleli' ~narung-taa kivora bera pa'noko' [65] mare' deemparako baurung narung Jerete' ponto'aru'. ¹⁶ Temare'keta Jerete' ponto'aru'namare'keta deto Maaleli' ~beenaumo-taa daaku' bera beenaumo kivora [830] mare' otou', ee'noko teing-koo mare'koo kuunge napo' nii'ning baurukaa' ponto'ariru',

donkaang ee'noko maniku'. ¹⁷ Ee'noko ookara mare' Maaleli' otou'ning naro'ka ~beenaumo-taa daaku' bera ~karenaumo-taa ee'noko pa'noko' [895] deemparama boo'paru'.

¹⁸ Teketa Jerete' mare' narung daaku'keta ~narung-taa kivora bera kenaanka [162] deemparako baurung Iinoke ponto'aru'.

¹⁹ Temare'keta Iinoke ponto'aru'namare'keta deto Jerete' ~beenaumo-taa daaku' [800] mare' otou', ee'noko teing-koo mare'koo kuunge napo' nii'ning baurukaa' ponto'ariru', donkaang ee'noko maniku'. ²⁰ Ee'noko Jerete' ookara mare' naro'ka ~karenaumo-taa daaku' bera ~narung-taa kivora-ita kenaanka [962] otora bou'.

²¹ Tenang Iinoke mare' ~narung-taa kivora-eta pa'noko' [65] deemparako baurung Metusela' ponto'aru'. ²² Ee'noko temare'keta Metusela' ponto'aru'namare'keta Iinoke beenaumo daaku' [300] mare' otou', Kumponing ninka nari' tampa' navuaresi, ee'noko teing-koo mare'koo kuunge napo' nii'ning baurukaa' ponto'ariru', donkaang ee'noko maniku'. ²³ Ookara mare' Iinoke otou'ning naro'ka beenaumo daaku' bera ~narung-taa kivora-ita pa'noko' [365]. ²⁴ Iinoke tee Kumponing ninka tampa' navuareko'noo'koo Kumponinge nkavuio' napo' nantoonge ooaavaruu'. *(Iiburu 11:5)*

²⁵ Teketa Metusela' mare' narung daaku' bera ~beenaumo-taa kivora ee'noko ~kenaanka-taa [187] deemparako baurung Leemeki' ponto'aru'.

²⁶ Temare'keta Leemeki' ponto'aru'namare'keta ~kenaanka-taa daaku' bera ~beenaumo-taa kivora-ita kenaanka [782] mare' otou', ee'noko

teing-koo mare'koo kuunge napo' nii'ning baurukaa' nkoariru', donkaang ee'noko maniku'.
27 Ookara mare' Metusela' otou'ning naro'ka ~karenaumo-taa daaku' bera ~narung-taa kivora-ita napo' ~karenaumo-taa [969] deemparama boo'paru'.

28 Tenang napo' tee Leemeki' mare' narung daaku' bera ~beenaumo-taa kivora-ita kenaanka [182] deemparako baurung narung ponto'aru'. **29** Ee'noko miring Nooa'* tampuu', aa'puma, "Aung tee nii' unaantamuriaing teieta iri'o'keta aung kans'i mintoompampima kompampimaung-eta Kumponinge barakosi'uu'nung." **30** Temare'keta Nooa' ponto'aru'namare'keta Leemeki' pa'noko' daaku' bera ~karenaumo-taa kivora-ita pa'noko' [595] mare' otou', ee'noko teing-koo mare'koo kuunge napo' nii'ning baurukaa' ponto'ariru', donkaang ee'noko maniku'. **31** Ookara mare' Leemeki' otou'ning naro'ka ~kenaanka-taa daaku' bera ~kenaanka-taa kivora-ita ~kenaanka-taa [777] deemparama boo'paru'.

32 Ee'noko Nooa' mare' pa'noko' daaku' [500] tamung otora baurukaa' beenaumo ponto'ariru' aa'ning Siemi', Aam ee'noko Jepat.

* **5:29:** Iliburu-nupoong biikaang kara-koo miring "Nooa" tee "Unaa-anta" miru'ari otong.

6

6-50 Anketa Mme' Bere'arava'navaro.*

* **6:** Tankee'noo' 6-50 mme' bere'arava'. Sikuuna-koo nii'na' Iinkirisi'koo deeruampipeu' Kumponinge nantoong biikaang orara aarumo-koo piavoarura douai kansi'keta tonta'uru'na', Nooa'daang nakange deeko' duukaa deeng-antavuri. Napo' deeruampipeu' nantoong mmau' naro'ariri Kumponing bei'bei'aako teie biikaang kara amutemuri'i'na' paari-antaevuriko bereravariru'na', bera nantoonge ookara kansi' maanto'uru'. Teketa napo' naumurimaung Kumponinge Eebaraami' bokuvui miru'uu'na' ookara Karistoo'koo baito-nupoong biuma deemparaa'naang, maraka-anta tampeng avurira.

**Kara Naroong-anta Nerakung Kongarana'
The New Testament in the Naasioi Language of Papua
New Guinea**

Nupela Testamen long tokples Naasioi long Niugini

Copyright © 1994 The Bible Society of Papua New Guinea

® Faith Comes by Hearing

Language: Naasioi

Dialect: Kongara

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-08-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

0fe571ca-6209-55e0-bc3e-74b7123016b1